

“Ο ΝΟΥΜΑΣ,”
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΔΥΟ ΜΗΝΕΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
(1903 — 1922)
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ Γ. Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΑΔΙΟΥ 42—ΑΘΗΝΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ {	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. . . 50	ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 10
	ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ > . . 100	

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΙ Ο,ΤΙ ΣΧΗΤΙΚΟ ΜΕ ΤΗΝ ΥΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗ Δ)ΣΗ ΤΟΥ “ΝΟΥΜΑ,”
ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΕΗ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝΤΑΙ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΏΗ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΣ — ΟΚΤΩΒΡΙΣ 1924

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΕΚΑΤΟ χρόνια συμπληρώθηκαν πού γεννήθηκε ο Βαλαωρίτης. Γεννήθηκε την ώρα πού τὸ ἔθνος τὸ ἑλληνικὸ πάλευε γιὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν του. Ἐζήσε στὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἐλευτερίας του, καὶ ἡ ποιητικὴ του ψυχὴ ὕμνησε τὴν ἀρματωλικὴ ἐποχὴ, πού ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν χάθηκε ἀμέσως, γιὰ ν' ἀρχίσῃ μιὰν ἄλλην ἐποχὴ, ἡ ἐποχὴ τῶν πολιτικάντιδων, τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν τοκογλύφων. Ὁ Βαλαωρίτης εἶχε ἀγνὴ ψυχὴ, καθαρὸ μᾶτι καὶ ἀλάλπει γιὰ τὰ κρατηθῆ τὸ ἔθνος μέσα στὰ σύνορα τοῦς ὀνειότητάς του. Χτύπησε τὸν κλασικισμό, καὶ τὴν πατριδολατρεῖαν τὴν ὕψωσε σὰ θρησκείαν ζωτικῆς καὶ ἀλήθειας, γιὰ νὰ μπορέσῃ τὸ ἔθνος πρῶτα νὰ σταθῇ στὰ πόδια του, κ' ὕστερα νὰ πάρῃ τὸ δρόμον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ προορισμοῦ του. Μὰ ὁ δασκαλισμὸς ὠρῶσθαι μπροστὰ τοῦ ἐμπόδιον, ὅσο πού ἦρθε ἕνας ἄλλος ποιητὴς καὶ προφήτης, ὁ Ψυχάρης, γιὰ νὰ ξεκαθαρίσῃ τὸ δρόμον τῆς πνευματικῆς ἀναγέννησης, πού φέρνει καὶ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ πολιτισμοῦ.

Ο «ΝΟΥΜΑΣ» στὸν περσινὸ τόμον, (Τεύχος Σ)βρη, σελ. 491 — 501) δημοσίευσεν μιὰ μελέτη τοῦ συνεργάτη μας Ρήγα Γκόλφη, πού ἀνάλυσεν κριτικὰ καὶ ἱστορικὰ τὸ ἔργον τοῦ Λευκαδίτη ποιητῆ, κ' ἔδειξε τὴ χαρακτηριστικὴ του γραμμὴ καὶ μὲ ποῖον μέτρο πρέπει σήμερον νὰ ἐξεταστῇ ἡ ποιητικὴ

δημιουργία του Βαλαωρίτη. Οι αναγνώστες μας άς την ξαναδιαβάσουνε, κ'έτσι θά είναι γερά ώπλισμένοι για να μη χάσουνε όσα έτοιμάζονται να σεργιούνε στο νοημονέστατο κοινό μας οι διάφοροι έπ'ισημοι ρήτορες και οι πρόχειροι ιστοριογράφοι τών έφημερίδων, καθώ; έγινε και στίς γιορτές του Μπάυρον την περασμένη άνοιξη.

ΕΙΝΑΙ άληθινά περίεργο πώς στον τόπο αυτό, όπου δέν υπάρχει καμιά άληθινή επιστημονική ζωή, φυτρώνουνε ώς τόσο κάθε μέρα σάν μανιτάρια οι διάφορες 'Ακαδημίες. Πέρσι είχαμε τή Γυναίκεια 'Ακαδημία, φέτος την Παιδαγωγική, 'Ακαδημία! 'Η πρώτη είχε αναλάβει γενναία να μυήσει όλα τα κοριτσόπουλα της καλής κοινωνίας στα ίερά νάματα της φιλοσοφίας και της κοινωνιολογίας. 'Η δεύτερη πάλε υπόσχειται, με τη γνωστή μετριοφροσύνη, που χαρακτηρίζει τους ίδρυτές της, να μορφώσει τους μεγάλους παιδαγωγούς, που θά ανακαινίσουνε τη δόλια εκπαίδεψή μας! Αυτό το άγρυπνο μάτι δηλαδή, που για την καλή μας τύχη εφορεύει πάνω στίς τύχες της παιδείας μας, δέν έννοεί ούτε στιγμή να ξεκουραστεί. "Όλα τα αγαθά της άνώτερης μόρφωσης επιμένει να μάς τα χαρίση. Τώρα άν δέν υπάρχουνε στον τόπο μας παιδαγωγοί του ύψους ένός 'Ακαδημαϊκού, που να δικαιολογείται ο πομπώδικος αυτός και τσαρλατάνικος τίτλος της νέας 'Ακαδημίας, αυτό δέν έχει καμιά σημασία για κείνους που βιαζονται όπως όπως να πασαλειφτούνε και με τον τίτλο του 'Ακαδημαϊκού. "Ας γίνη λοιπόν κ' η νέα 'Ακαδημία «των ήμετέρων» να ήσυχάσουμε. Δίπλα στίς τόσες και τόσες 'Ακαδημίες χορών, που άρχισανε αυτή την εποχή του φθινόπωρου να λειτουργούνε, και μια παρμπάνω, δέν κάνει ούτε κρύο ούτε ζέστη. 'Επιτέλους; ένας τίτλος είναι κι αυτός.

ΕΝΑΣ από τους πιο παλιούς και διαλεχτούς συνεργάτες του «Νουμά», ο γνωστός Βυζαντινολόγος κ. Νίκος Βέης, που από χρόνια διδάσκει σέ Γερμανικό Πανεπιστήμιο, άποκλείστηκε από την έδρα της Βυζαντινής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο μας για να διοριστεί στη θέση του κάποιου καθαιρενουσιάνος και αντιδραστικού δάσκαλος. Το πράμα δέ θά είτανε και τόσο σοβαρό, αφού είναι γνωστό πώς στον τόπο αυτό μόνο όσοι έχουνε μαλακή τη σπονδυλική τους στήλη υποστηρίζονται και προάγονται. Μά ο κ. Βέης είναι φανατικός δημοτικιστής. Κι αυτοί, που διευτύνουνε φανερά κι από τα παρασκήνια όλη την εκπαιδευτική κίνηση καμώνονται πώς είναι τάχα κι αυτοί δημοτικιστές. Πώς τώρα ένας δημοτικιστής μπορεί να υποστηρίξει για καθηγητή στο Πανεπιστήμιο

έναν άγριο καθαρευουσιάνο και νά απορρίπτει έναν έπιστήμονα και πιστό δημοτικιστή του είδους του κ. Βέη; Ή μήπως και δέ φτάνει ή ιδιότητα του έπιστήμονα και του δημοτικιστή για νά μπή κανείς στο Πανεπιστήμιο, παρά χρειάζονται και άλλες ιδιότητες που δέν μπορούνε, όσοι σέβονται τον έαυτό του; νά τις έχουνε; Μά στο Πανεπιστήμιο είναι ανάγκη, για νά ανακαινιστή υπό τή Μιστριώτικη μούχλα, νά μπούνε όχι μόνο δυνατοί και πιστοί δημοτικιστές έπιστήμονες; μά και τίμιοι και άντρείκειοι χαρακτήρες; όχι κινώδαλα και άντρείκελα τι-τ' ένός και του άλλου μεγαλοφαφλάτορα άρριβίστα, που έστησε τό λημέρι του μέσα στο Ύπουργείο τής Παιδείας. Νά υποστηρίξει ένας αντιδραστικός καθαρευουσιάνος και νά παραγκωνιστή ένας δημοτικιστής σαν τον κ. Βέη, αυτό καταντάει άληθινό σκάνταλο, που μόνο άνθρωποι δίχως καμιά πίστη στη δημοτικιστική ιδεολογία θά μπορούσανε νά τό διαπραξουνε.

ΤΟ Μεσαιωνικό πνέμα λοιπόν ζή και βασιλεύει ακόμα στον τόπο μας. Δυό λογοτέχνες, ο Κώστας Παρορίτης και ο Δήμος Τανάλιας, βρίσκονται τή στιγμή αυτή υπόδικοι, ο πρώτος άπέναντι του ύπουργείου τής Παιδείας, ο δεύτερος άπέναντι τής πατριδοκαπηλείας του άστικού τύπου. Ο πρώτος, γιατί τόλμησε νά τονίσει πώς κιντυνεύει ο δημοτικιστικός; άγώνας από τήν επικράτηση τής μιχτής γλώσσας και από τή στενόκαρδη, προσωπική πολιτική, που υπάρχει κίντυνος νά συμπρασύρη μιιά μέρα στο πέσιμό της και όλη τή δημοτικιστική κήηση, που δημιουργήσανε οι άγώνες; των δημοτικιστών με τήν άθρόβη, και πρό πάντων με τή δίχως κανένα ξπροσωπικό υπολογισμό, εργασία τους. Ο δεύτερος γιατί τόλμησε νά υποστηρίξει τήν άποψη; που έχουνε σήμερα όλοι οι φωτισμένοι άνθρωποι, για τήν έννοια τής Πατρίδας και του Κράτους; αντίθετα προς ό,τι καμώνεται πώς πιστεύει ή πολιτική και βιομηχανική πατριδοκαπηλεία. Νά πιστέψουμε πώς και οι δύο αυτοί λογοτέχνες, θά γλυτώσουνε από τά νύχια του άγριου Μεσαιωνικού θεριού, που διψάει πάντα για αίμα, θά είναι πολύ τολμηρό. Θά χρειαστούνε πολλά, πάρα πολλά ακόμα θύματα, όσο νά επικρατήσει ή Άλήθεια. Και μόνο οι επιτήδριοι, που κατά βάθος δέν πιστεύουνε σε τίποτα, μόνο αυτοί δέν έχουνε νά διακιντυνέψουνε τίποτα.

ΦΑΙΝΕΤΑΙ πώς τό σύστημα τής επιβολής του δημοτικισμού με προσωπικές ευνους, δέν πρόκειται νά έχη και τόσο καλά αποτελέσματα για τους έφευρέτες του. Ο τύπος και όλη ή κοινωνία μιλούνε αυτές τις μέρες με αγανάχτηση έναντίον τής κλίμας που, έν ονόματι τάχατες

τοῦ δημοτικισμοῦ, προσπιθεῖ νὰ καρπωθῇ ἀπὸ τὴν Ἰδέα προσωπικὰ ὠφελήματα. Μὰ οἱ ἀληθινοὶ δημοτικιστῆς δὲν ὀνειρευτήκανε ἔτσι τὸν ἀγώνα τοῦ δημοτικισμοῦ. Καὶ θὰ εἶναι ἱστορικὸ ἐγκλημα ὁ ἱερώτερος ἀγώνας τοῦ ἔθνους νὰ ξεφυλλιστῇ σ' ἓνα ταπεινὸ προσωπικὸ κόμμα. Ὅσοι δὲ νιώθουνε μέσα τους τὴν ἀπαιτούμενη αὐταπάρνηση γιὰ νὰ διεξαγάγουνε τὸν ἀγώνα ἀπρόσωπα καὶ δίχως καμιά προσωπικὴ βλέψη, ὀφείλουνε νὰ παραμερίσουνε. Ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν ἐμπνέουνε καμὶν ἐμπιστοσύνη, εἴτε γιὰ τὸ χαρακτήρα τους, εἴτε γιὰ τὸ ἐπιστημονικὸ τους κῦρος, ζημιώνουνε τὸν ἀγώνα, βάζοντας τὸ αἰτομό τους ἐμπόδιο στὴ φυσιολογικὴ ἐξέλιξη, ποὺ παίρνει τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Ἐξὸν ἂν ἔχη κανεὶς τὴν ἀφέλεια νὰ φαντάζεται πὼς τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ λυθῇ παρὰ μὲ τὴ σοφίαν ὀρισμένων προσώπων. Μὰ ἀπὸ πότε καὶ σὲ ποιά ἐποχὴ ἢ τύχη τῶν μεγάλων ζητημάτων, ποὺ τὰ δημιουργεῖ ἢ ἱστορικὴ ἐξέλιξη, ἐξαρθήθηκε ἀπὸ πρόσωπα; Καὶ ὅταν ἓνας Ψυχάρης κηρύχνει ἀδιάκοπτι πὼς δὲν ἔχει καμὶν ἐμπιστοσύνη σ' αὐτὰ τὰ πρόσωπα;

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Βόλου καὶ τῆς δίκης τοῦ Ναυπλίου, ποὺ γιὰ κάμποσα χρόνια εἶχανε κατορθώσει νὰ περάσουνε γιὰ τρομεροὶ καὶ ἀδιάλλαχοι μεταρρυθμιστῆς καὶ Λούθηροι τῆς Παιδείας, ἀποδείχνονται σιγὰ σιγὰ κοινότατοι καὶ συντηρητικώτατοι ἀνθρωπάκηδες. Αὐτὸ δεῖχνουνε τὰ πρακτικὰ τοῦ Μαράσλειου Διδασκαλείου, ποὺ δημοσιευτήκανε στίς ἐφημερίδες. Ἐκεῖ μέσα μὲ κατάπληξη βλέπει κανεὶς τὴν ἐντεχνὴν προσπάθεια νὰ συμβιβαστοῦνε τὰ ἀσυμβίβαστα. Ὁ ἔθνικισμὸς π.χ. μὲ τὸν ἀνθρωπισμὸ! Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ βάση τῆς μεγαλόπνευστης αὐτῆς γλωσσοεκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως, ποὺ δὲ θέλει νὰ ἀναγνωρίσει κανένα ἐμπόδιο στὸ δρόμο της. Ἀς ὁμολογήσουμε πὼς μεγαλύτερους θαυματοποιοὺς δὲ γνώρισε ποτὲ ὁ τόπος μας. Ὁ χορτάτος λύκος καὶ τὸ ζωντανὸ ἀρνί, ποὺ ὡς τώρα νομιζότανε γιὰ κάτι ἀδύνατο, νὰ ποὺ πραγματοποιήθηκε μέσα στὰ σοφὰ κεφάλια τῶν εκπαιδευτικῶν μεταρρυθμιστῶν μας. Κ' ὅσιστα λέμε πὼς δὲν ἀποτελοῦμε πρότυπη χώρα. Μιχτότητα λοιπὸν, διπλὴ ψυχὴ, πέρα γιὰ πέρα.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΝΤΕΤΛΕΦ ΦΟΝ ΛΙΛΙΕΝΚΡΟΝ

Ένα βιογραφικό σημείωμα για κάποιον άγνωστο σὲ μᾶς ἀκόμα συγγραφέα δὲν εἶναι βέβαια ἀρκετὸ γιὰ νὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ κάνουμε τὴ γνωριμία του. Ἡ κριτική, ὅσο κι ἂν εἶναι ἀντικειμενική, θὰ μᾶς παρουσιάζει τὸν ποιητὴ μὲς ἀπὸ τὸν ἀτομικὸ φακὸ τοῦ κριτικοῦ, ποὺ θὰ μᾶς φανερώσει ὅ,τι τοῦ ἀρέσει περισσότερο καὶ δὲ θὰ τὸν ἀφήσει νὰ μᾶς μιλήσει μόνος του, νὰ μᾶς πεῖ τὴ σκέψη του ξάστερα, — μὲ τὸν τρόπο του, θέλω νὰ πῶ,—γιὰ νὰν τὴ συζητήσουμε μαζί του κ'ἔτσι ἡ γνωριμία, ποὺ κάνουμε, εἶναι σὰν τὴν ἰδέα, ποὺ σχηματίζουμε γιὰ τὶς ἀγνωστες χωρὲς ἀπὸ τὴν ἀφήγηση κεινῶν, ποὺ τὶς εἶδανε.

Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς λείπει εἶναι ἡ μετάφραση, ἡ συστηματικὴ καὶ καλὴ μετάφραση (γιατὶ τώρα τελευταῖα ξεφυτρώσανε τόσοι μεταφραστὲς στὸν τόπο μας, σὰν τᾶστέρια τοῦρανοῦ καὶ σὰν τῆς θάλασσας τὸν ἄμμο, ποὺ ἔχουνε τόση σχέση μὲ τὴ φιλολογία καὶ μὲ τὰ γράμματα, ὅση κι ὁ κοντυλοφόρος μου, ποὺ τὸν ἔχω φέρει ἀπὸ τὴ Γερμανία.) Μᾶς λείπει λοιπὸν ἡ μετάφραση καὶ τῶν κλασικῶν καὶ τῶν μοντέρνων, μᾶς λείπει καὶ μᾶς εἶναι χρησιμώτατη, πρὸ παντὸς σήμερα, ποὺ ἡ τάση τῆς λογοτεχνίας μας εἶναι, φαίνεται, νὰ φύγει ἀπ' τὴν ἀπλὴ ἀπομίμηση καὶ νὰ μπεῖ σ'ὸ δρόμο τῆς ἀληθινῆς δημιουργίας, σταθεροποιώντας τὸ χαραχτήρα της.

Μὰ τὴ συστηματικὴ αὐτὴ δουλειὰ ἄς τὴν ἀναλάβουν οἱ ἐκδόες· ἐμεῖς δίνουμε σήμερα ἀκόμα ἓνα ὄνομα σ' ἐκείνους, ποὺ ἔχουνε τὰ μέσα νὰ καταπιαστοῦν μὲ τὴ δουλειὰν αὐτὴ, κεντρίζουμε τὴν περιέργεια καὶ θῆμαστε εὐτυχισμένοι νὰ μαθαίναμε πῶς κάποιο διδλίο τοῦ Λίλιενκρον θὰ μπόρῃ σὲ λίγο νὰ πάρει τὴ θέση του στὴ διδλιόθήκη μας· γιατί ὁ Ντέτλεφ φὸν Λίλιενκρον εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς χαρακτηριστικώτερες μορφὲς ἀνάμεσα στοὺς λυρικοὺς τῆς Γερμανίας.

Ἐγεννήθηκε στὸ Κίελο τὶς 3 Ἰουνίου 1814, ἀπὸ γονεῖς φτωχοὺς ἀν κ' οἱ πρόγονοί του εἶταν πλουσιώτατοι θαντοὶ βαρῶνοι, ἐγκαταστημένοι ἀπὸ καιρὸ στὸ Χόλσταϊν. Ἔτσι ὁ ποιητὴς μεγάλωσε μὲς σὲ μιὰ φρόνιμη ζωὴ κ' ἐγίνηκε καλὸ παιδί, ὅχι χαρούμενο κι αὐθάδικο καθὼς οἱ πρόγονοί του, μὲ ἓνα παιδί ἀνθρωποφοβούμενο κι ὄνειροπλό, ποὺ θεωροῦσε τὸ σχολεῖο φυλακὴ καὶ τὰ μαθήματα μαρτύρια καὶ πρὸ παντὸς

τὰ μαθηματικά, « τὴ μυλόπετρα, ποῦ ἀκονίζει τὸ κεφάλι ! » Μὲ μεγάλη του εὐχαρίστηση ξεχνιέται στοὺς κήπους, στὰ δάση, στοὺς ἀγρούς τῶν ὀνείρων του καὶ μικρὲς μικρὲς εἶναι κι' ἑλας κυνηγός. « Μὲ σκυλί καὶ ντουφέκι », γράφει σὲ κάποια βιογραφικά του σκίτσα, « νὰ τριγυρνᾷ μονάχος του κανεὶς στὰ δάση καὶ στὰ χέρσα καὶ στὶς λόχμες, εἶναι γιὰ μένανε μιὰ μοίρα ἄξιον νὰν τὴ ζήσει κανεὶς. Κάθε ποιητὴς πρέπει νὰναι κυνηγός. Ὅπως εἶταν ὁ Σαίξπηρ καὶ ὁ Τουργκένιεφ. » καὶ κίπου ἄλλοι : « Τίποτα στὴ ζωὴ δὲ φρεσκάρει τόσο τὴν καρδιά, ὥς τὸ κυνήγι. Δὲ θέλω, φυσικά, νὰ πῶ γὰρ τοὺς ἀγρίους, τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος κυνηγούς, τοὺς δολοφόνους. Ὁ κυνηγός—εἰδεμὴ δὲν εἶναι κυνηγός—εἶναι στενὸς φίλος μὲ τὴ χλόη, ποῦ πατάει, μὲ τὸ φύλλο, μὲ τὸ κλαρί, μ' ἑλα αὐτά, ποῦ τοῦ πέφτουν στὰ μάτια ἀπὸ μακριὰ κι ἀπὸ κοντά. Τὰ δέντρα τῆγαπάει σὰ νῆτανε δικά του, σὰν ἕνα κομμάτι τῆς ψυχῆς του. Πλανιέται ἐδῶ κ' ἐκεῖ, μὲ τὸ σκύλο του μονάχο σύντροφό του κ' ἔτσι ἔχει τὸ προτέρημα—συχνὰ γιὰ ὥρες ἐλάκερες,— νὰ μὴ συναπαντάει κανέναν ἄνθρωπο, κι αὐτὸ εἶναι τόσο εὐχάριστο, ἄχ ! τόσο εὐχάριστο ! Ἡ φύση τοῦ ἀπλώνει παντοῦ, ἑλο ἀγάπη, τὰ χέρια. Κανέναν πόνον δὲν τοῦ προσεβεί. Ἀναπαύσου δίπλα μου—τοῦ λέει—ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους κι ἀπὸ τὸν κόσμον »

Κυνηγὸς καὶ στρατιώτης, ἴσως νᾶχουν κάποια σχέση. Ὁ νεανικὸς τοῦ Διλιενκρον πόθος εἶναι νὰ γίνῃ στρατιωτικὸς. Ὀνειρεύεται πολέμους καὶ μάχες, καὶ τέλος κατατάσσεται στὸν πρωτικὸ στρατό, λαβαίνει μέρος στὸν αὐτριακὸ καὶ γαλλικὸ πόλεμον καὶ τραυματίζεται καὶ στοὺς δυό. Μιὰ χαρούμενη θύμητι καὶ κάποια δυνατὴ νοσταλγία ἀπομένουσιν μέσα του ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. « Ἀκόμα καὶ στὸν οὐρανὸν, γράφει σὲ κάποιο διήγημά του, θ' ἔπρεπε κάπου-κάπου νὰ μπορῶ νὰ μάχωμαι. » Καὶ ἀργότερα, στὸ ἔργο του Poggfred (1896) βρίσκουμε τὴν ἐξομολόγησιν :

Γιὰ μένα πάντ' ἀκόμα τὸ « *Lex mihi Mars* » καλῆτερα χτυπάει ἀπ' τὸ : *Lex mihi ars*

Ἡ στρατιωτικὴ ζωὴ τὸν ἐνθουσιάζει· τὴνε βρίσκει χαρούμενη, δραστήνη, εὐχάριστη, μὲ τοὺς πολλοὺς συντρόφους καὶ τοὺς φίλους, μὲ τὴν αὐστηρὴν συνάισθησιν τοῦ καθήκοντος, μὲ τὴ σκληραγωγία καὶ τὴν αὐτοεπικρίσει. Τὶς τελευταῖες αὐτὲς λέξεις συχνὰ συναπαντάει κανεὶς στὸ ἔργο του, στὰ γραμματὰ του πρὸς τοὺς συναδέλφους του. Σχεδὸν μὲ δασκάλικο ὄφρος γράφει σὲ κάποιο ἀπ' αὐτά, κατὰ τὸ 1868, γιὰ τὰ βιβλία : « Τὸ νὰ διαδίδῃ κανεὶς ἀληθινὰ καλὰ βιβλία, πρὸ παντὸς ἱστορίης καὶ βιογραφίης, τὸ βρίσκω θαυμάσιον· γιὰτὶ ἔτσι κεντρίζεται ἡ

ἐπιθυμία του, νὰν τὰ μιμηθεῖ.» Οἱ σκέψεις του γιὰ τὴν ἀγάπη, γιὰ τὴ φίλιν, γιὰ τὴν ἀνθρώπινη εὐτυχία, γιὰ τὴ θρησκεία, γιὰ τὴν ἀγάπη στὸ θεό, εἶναι ἀκόμα εὐλαδικές, θρησκευτικές. Ὅταν ἔχει ἄδεια ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὁ μοναχικός ἀνθρωπος, ποὺ κάνει μακρινούς περιπάτους. Μὰ σύγχρονα παίζει, διαβάζει καὶ γράφει.

Κατὰ τὸ 1869 ἔνα δυὸ στίχοι του χρησιμεύουν γιὰ μῦθο σὲ κάποιο του γράμμα, κι ἀμέσως γράφει γι' αὐτοὺς σχεδὸν περιγελαστικά : «Βλέπεις, ἀγαπητέ μου, πὼς κάτι ἔχω παρμένα κι ἀπὸ τὴ θεία τέχνη τῶν μουσῶν, κι ἂν ἀκόμα ὁ παραπάνω στίχος θῆναι ὁ πρῶτος καὶ ὁ τελευταῖος, εἶναι ὥστόσο ἕνας στίχος καὶ μάλιστα γραμμένος αὐθέρμητα ! Ζήτω λοιπὸν ! ἡ ποιητικὴ φλέβα ἀνοιξε κ' ἑλπίζω πὼς δὲ θὰ πᾶν νὰ τρέχει.» Μὰ τὸ διήγημα τὸν τραβάει περισσότερο καὶ κατὰ τὸ 1872 ρωτοῦσε τὸ Σέκενδορφ, ἂν ἤθελε ν' ἀναλάβει νὰ κάνει γνωστὰ τὰ τελευταῖα διηγήματά του, τὰ γραμμένα «στὸ εἶδος Στόρμ—Τουρκένιετ». Κι αὐτὰ ἔμως ἔμειναν ἀτύπωτα καθὼς καὶ τὰ προηγούμενά του. Οἱ δύσκολοι καιροὶ ἀρχίζουν γιὰ τὸ Ἀλιενκρον. Ἕνας ἀτυχὸς ἔρωτας τὸν ἔκανε κ' ἔβαλε χρέη κ' ὕστερα παιδεύεται νὰ πληρώνει τοὺς τόκους. «Σ' ὅλο ἐκεῖνο τὸν καιρὸ δὲν κατάρθωσα νὰ ζήσω, γράφει. Εἶχα πιά παραδοθεῖ στὴ μουσικὴ, στὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης, στὴν αἰσθητικὴ καὶ πρὸ παντὸς στὴ νεώτερη φιλολογίᾳ.» Μ' ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴ ζωὴ του, παραιτεῖται ἀπὸ τὸ στρατὸ καὶ πηγαίνει νὰ ὑπηρετήσει στὴν Ἀμερική, ἔπου ὁ πατέρας τῆς μητέρας του εἶπε στρατηγός. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐπιστήθιους φίλους τοῦ μεγάλου Βάζιγκτων. Ἀλλ' ἀηδισμένος γλήγορα ἀπὸ τὴν ἀνούσια ζωὴ τῆς Νέας Ὑόρκης γυρίζει πίσω. Τὴ ζωὴ του τὴνε βρῖσκει, ὡς τὴν ἐποχὴν αὐτῇ, ἄδεια σὰν τάφο κ' ἀρχίζει νὰ σκέπτεται πὼς πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ πάρει κάποιον δρόμο, νὰ γίνῃ κι αὐτὸς κάτι. Μὰ τί ; Συγγραφέας ; αὐτὸ εἶναι βέβαια τὸ φυσικώτερο, γιατί σ' αὐτὸ τὸν σπερώνει ἡ ἰδιοσυγκρασία του. Ἀλλὰ ἴσαμε νὰ γίνῃ κάτι στὸ στάδιο αὐτὸ καὶ νὰ ζήσει ἀπ' τὴ δουλειά του ; γιατί εἶναι πιά ἀρραβωνιασμένος καὶ σὲ λίγο παντρεύεται... Ἐπιχειρεῖ λοιπὸν νὰ γίνῃ δάσκαλος τοῦ τραγουδιοῦ καὶ τέλος καταντάει δημόσιος ὑπάλληλος κι ἀργότερα ἐπίτροπος στὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κελλιγκχοῦζεν (ὡς τὸ 1887).

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνη τὸ 1877 κι ἀκόμα καὶ μετὰ τὸ γάμο του, τὸ 1878, κατέχειται ἀπὸ τὴν ἰδέαν ἀλλάξει θρησκείαν. Τὸ ἀνήσυχο πνεῦμα του γυρεύει πάντα κάτι ψηλότερο ἢ διαφορετικόν, καὶ στὸ μεταξὺ τὸ ταλάντο του ὀριμάζει ἀργά. Τὰ διηγήματα, ποὺ εἶχε γράψει στὸ 1872, τὰ βρῖσκει τώρα, ἕνα τρελλὸ παραλήρημα. «Τώρα γράφω ἀλλοιώτικα»,

εκμυστηρεύεται στο Σέκενδορφ, «ἀκόμα και ποιήματα». Περνοούν ώστόσο εξη χρόνια ἀκόμα όσο να βγει τὸ πρῶτο του βιβλίο, ἕνας τόμος ποιήματα, τὸ 1883· και τότε γίνεται τὸ θάμα : οἱ νέοι μετὰ δημοκρατικὰ αἰσθήματα γιορτάζουν τὴν ἐμφάνισή του, παρεξηγώντας μετὰ συνηθισμένη στοὺς νέους ἐλαφράδα τὴν ποιητικὴ ἀποκάλυψη τῶν στίχων αὐτῶν, ποὺ οὔτε ἐπίκαιροι εἶταν, οὔτε παραγεμισμένοι μετὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς.

Μὰ οἱ νέοι, πάντα ἐπαναστατικοί, παρεξηγοῦνε τις ἰδέες τοῦ Ἀλλιενκρον, ποὺ οὔτε σοσιαλδημοκράτης εἶναι, καθὼς αὐτοί, οὔτε βλέπει καθὼς αὐτοί στὸν πόλεμο ἕνα γελοῖο ἀταξισμὸ και τίποτ' ἄλλο.

«Τὰ μυσάρια, τὰ βήφαρα σαγόνια τῶν φιλοπόλεμων χτηνῶν ποτὲ δὲ θὰ ἡσυχάσουν, γιατί — εἰμαστε ἀνθρωποι». «Ἀνθρωποι, δηλαδὴ χτήνη, γὰρ τὰ ὅπερ αἱ τέχνη εἶναι καλὴ και χρήσιμη. Ἡ σοσιαλδημοκρατικὴ ἰσοπέδωσις τοῦ φαίνεται παραφροσύνη, και «τί ἀπεριόριστα ἀνισορροπὸν θάνατον ! — γράφει — Τὴ σοσιαλδημοκρατικὴ τρέλα δὲν τὴν καταλαβαίνω. Ἐκεῖνο ποὺ καταλαβαίνω εἶναι ὁ ἀναρχισμός. Αὐτὸς μάλιστα. Αὐτὸ τὸ παραδέχομαι : γιατί τὸ ἀρπαχτικὸ θηρίον, ποὺ λέγετα ἀνθρωπος, θὰ ἐμφανίζεται ἀνυπόκριτα και κατ' εὐθερίαν. Ἀναρχία εἶναι ὁ καλὸς ἀγώνας : τοῦ ἐνὸς ἐνάντια στὸν ἄλλον. Γιατί θὰ χτυπιώμαστε στοὺς δρόμους μετὰ μεγίλη εὐχαρίστησις και δίχως προσχήματα. Βέβαια, αὐτὸ ἔχει τοῦλάχιστον κάποιον ἐνδιαφέρον. Ἡ κἀταραμένη και μοχθηρὴ τῶν ἀνθρώπων ράτσα θὰ ἐμψυχώνεται ἔτσι μιὰ φορὰ ὅς τὴν χτηνώδινον φύσιν της.» Αὐτὲς εἶναι οἱ πολιτικὲς ἰδέες τοῦ Ἀλλιενκρον· ἴσως γιατί ἡ ἐποχὴ, ποὺ προαναγγέλλουν εἶναι πολὺ μακριά, γιατί κατὰ βέβαιον εἶναι πιστὸς στρατιώτης τοῦ Κάιζερ· και τὸ κηρύχνει ἀπερίφραστα.

Ὅπως και ἂν εἶναι οἱ ἰδέες τοῦ αὐτοῦ, φανερόνουν ἕναν ἄγριο και σοβαρὸν πεσιμισμὸν. Ἐχασε τὴν πίστιν, ποὺ εἶχε στὸ Θεὸ και στοὺς ἀνθρώπους και γνώρισε τὴν σκληρὴν και ταπεινὴν ἀνάγκην. Ἔτσι ἀρχίζει μιὰ κινουόργια περίωδον τῆς ζωῆς του. Πάει πιά ἡ ἐποχὴ, ποὺ μιλαγε στὸ Σέκενδορφ γιὰ ἔρωτα, ἀνθρώπινον εὐτυχία, θρησκείαν, ἀγάπην πρὸς τὸ Θεόν... «Εἴμαι ὁ πιδ σιχαμερὸς νατουραλιστής», γράφει σ' ἕνα γράμμα του κατὰ τὸ 1888, «δὲν περιμένω τίποτ' ἀπὸ τὴν ζωὴν, ἐξὸν ἀπὸ θλίψιν, ἀηθρίαν και ἀσχημοσύνην». Τὰ λόγια του γιὰ τὴν τιποτένιαν, τὴν χτηνώδινον φύσιν τοῦ ἀνθρώπου, ὅλο και ξανάρχονται στὸ στόμα του.

Και τὴν ἰδίαν ἰδεολογίαν, μόνο μετὰ λόγια κάπως μαλακότερα, ξαναβρίσκουμε ἀργότερα στὴν αὐτοβιογραφίαν του, «Ζωὴ και ψεύδης», ὅπου ὁ Κάι (=Ἀλλιενκρον) λέει :

«Ἐζήτησα τὸ Θεό, ὅσο μπορούσα καὶ σκεπτόμουνα καθαρά καὶ φρόνιμα : δὲν τότε βρήκα, δὲν τότε βρίσκω . . .

«Ὀλάκερ» ἡ ζωὴ εἶναι ψέμα. Τὸ πρόβλημα τῆς ὑπαρξῆς τοῦ κόσμου δὲ θάν τὸ λύσουμε ποτέ. Κάτι φοβερὸ στέκει ἀπάνωθ' ἡμῶν : ἡ Μοῖρα ποὺ καθέναν λαὸς διαφορετικὰ ὀνομάζει, ἡ μεῖρα ποὺ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τῆς ξεφύγει.

«Ὁ ἄνθρωπος εἶναι γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἓνας λύκος. Ὁ λύκος εἶναι θηρίο. Ἄν δὲν εἴχαμε φτιάξει μόνοι μας γιὰ μᾶς τοὺς ἴδιους ἓνα σωρὸ προστατευτικὸν νόμον, ἔλοι μας θάχαμε τώρα πιά ὁ πῶς θύνατο τὸν πῶς ἀδύνατο κατασπαράξει. Ἄχ ! ἡ μεγάλη τραγωδία τῆς ζωῆς ! Ὅλοι μας ἔχουμε βδελυρὰ ἰδιώματα, ποὺ μ' αὐτὰ γεννιῶμαστε καὶ μ' αὐτὰ πεθαίνουμε, ἂν μιὰ μεγάλη βουλευτικὴ δύναμις καὶ μιὰ καλὴ ἀνατροφή δὲ μᾶς βοηθήσει νὰν τὰ ὑπερνικήσουμε.

«—Ἡ χαιρεκακία κατέχει ἔλους μας χωρὶς διάκριση· εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ νὰ βλέπουμε ἄλλους σὲ δυστυχίαν, σὲ στενοχώρια, πρὸ παντὸς ἐκείνους, ποῦναι πλουσιώτεροι, πλουσιώτεροι σὲ πνεῦμα καὶ σῶμα καὶ χρῆμα, ποὺ στέκουνε ψηλότερα ἀπὸ μᾶς στὴν κοινωνία.

«Ποιᾷ εἶναι ἡ εὐδοκία τῆς τραγωδίας, (ἀπάνω στὴ σκηνή, μπροστὰ μας) ; Θέλω νὰ πῶ τί κοιτάμε μπρὸς ἀπ' τὰ καθίσματα μας μὲ τόση εὐχαρίστηση ; εἶναι ἡ ἀθέλητη χαρὰ, ποὺ νιώθουμε μέσα μας, νὰ βλέπουμε μπροστὰ μας πῶς ὁ ἄνθρωπος ἢ οἱ ἄνθρωποι βασανίζονται παλεύοντας μὲ τὴ μεῖρα, ἐνῶ ἡμεῖς εἴμαστε θρονιασμένοι, χαρούμενοι καὶ ἀμέτοχοι στὶς σίγουρες θέσεις μας.

«Φρίκη μὲ πιάνει σὰ βλέπω κάθε μέρα πῶς δὲ δογθαίμε ὁ ἓνας μας τὸν ἄλλον, ἡμεῖς οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι, παρὰ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ γίνουμε ψεῦτες, ὑποκριτὲς καὶ ἀπατεῶνες. Ποιὸς ἀπὸ μᾶς μπορεῖ ἀκόμα καὶ μιὰ μέρα, μιὰν ὥρα μόνο, ν' ἀνασάνει δίχως τὴν τέλεια ὑποκρισία, δίχως τὴν ψευτικὴ καὶ τὸ δόλο; Δὲ θὰ πηγαίναμε ἀμέσως χαμένοι, ἂν παρουσιαζόμαστε ὁ ἓνας στὸν ἄλλον δίχως προσωπεῖο; Ἄ, οἱ φρόνιμοι καὶ οἱ κουτοὶ ! Δὲν ξαίρω ἀκόμα καὶ πάντα ἀμφιβάλλω, ἂν πρέπει ὅλους ἡμᾶς θαυμάτανα οἰκτεῖρω ἢ θαυμάτα νὰ περιφρονῶ. Ἡ ὑποκρισία, τόσο γιὰ τὸ κοινὸ ὅσο καὶ γιὰ τὸ ἄτομο, εἶναι ἀπαραίτητη, γιατί λοιπὸν νὰ τὴν κατηγορεῖμε ; Ὅλοι τὴ χρειάζονται : Τὸ κράτος, κάθε κόμμα (ἐποικιστὴς καὶ ἄλλοι εἶναι), κάθε ἄτομο μέσα στὸ δάθος τοῦ ἑαυτοῦ του.

»Τί ἀπόγινε ἡ διδασκαλία τοῦ Σωτῆρα καὶ τὸ ἀκατάπαυστο ἐκεῖνο : «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» ; Τί ὁμετρο μῖσος, τί θάλασσα ἀπὸ αἷμα, δὲ δημιουργήθηκε ἀκριβῶς ἀπὸ τὰ σοφὰ αὐτὰ λόγια.

«ὦ, αὐτὴ ἡ ἀγνή, ἀνείπωτα καθάρια καρδιά τοῦ καημένου γιοῦ τοῦ ἐδραίου ἐκείνου ξυλουργοῦ; Ἄν ἐρχότανε τούτῃ τῇ στιγμῇ μετὰ ξὺ μας, θάσκυθα τὸ μετωπὸ μου μπρὸς στὰ ποδιά του, ὡς τῇ σκόνῃ χάμου. Γιὰ τοὺς ἰσχυροὺς, τοὺς πνευματικοὺς καὶ τοὺς κοσμικοὺς, γίνηκε στήριγμα κι ὄργανο γιὰ τὴν ἐπικράτησίν τους. Τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδύνατους ἤθελε νὰ ὑπηρετήσῃ.

«Ἄν τώρα ξαφνικά, μὲς στὴν ἀνταριασμένην ἐποχὴ μας, ἔστρεκε γιὰ χάρη μου μπροστὴ μας, σὲ κάποιο σταυροδρόμῳ κι ἀρχινοῦσε τὸ κήρυγμα: «Δεῦτε πρὸς με πάντες εἰ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπάύσω ὑμᾶς», θὰ τὸν ἔβαζαν ἀμέσως φυλακῇ, ἢ θὰ τότε στέλναν στὸ φρενοκομεῖο. Καὶ μὲ τὸ δίκιο του; θὰ τὸν ἐθεωροῦσαν ἔξω ἀπὸ κάθε κοινωνικὴ μας ἀποψη.»

Κι ἔμεις οἱ ἰδέες του αὐτὲς δὲν τὸν κουράζουν, δὲν τὸν ἀπογοητεύουν. Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴ γυναῖκα καὶ γιὰ τὸ παιδί του τονώνουν τὴν ψυχὴ του καὶ δουλεῖ ἀκατάπαυστα, βρίζοντας στὴν τέχνη μὴ παρηγοριὰ καὶ στὴ φύση ξεκούραση.

Σιγά, σιγά τὸ ἔργο του μεγαλώνει, ξαπλώνεται πρὸς ὅλες τὶς μεριές: τὸ διήγημα, τὸ ρομάντζο, τὸ τραγούδι, τὸ δράμα ἀντιπροσωπεύονται μὲς στὴν πολύμερφη ἐργασία του. Ἐχει γράψῃ τέσσαρες τόμους διηγήματα, 6 δράματα, τέσσερες ἢ πέντε τόμους ποιήματα καὶ τέλος τὸ ἀγαπημένο του ἔργο, τὸ ἔπος Poggfred, ποὺ τὸ πρῶτο μέρος του τυπώθηκε στὰ 1896 καὶ τὸ δεύτερο στὰ 1908.

Μὰ τί ἔβλεπε νὰ σχηματίσῃ ἀπὸ τίς λίγες αὐτὲς γραμμὲς γιὰ τὴν ἀληθινὰ ξεχωριστὴ φυσιογνωμία τοῦ Ἀλβιενκρον; Ἴσως ἀργότερα μεταφράσουμε κανένα διήγημά του ἢ μερικὰ τραγούδια του. Τώρα περιοριζόμαστε νὰ κλείσουμε τὸ σημειώμα μας αὐτὸ μὲ μιὰ πεζή, πρόχειρη μετάφραση ἐνὸς τραγουδιοῦ του, ὅχι γιὰ νὰ δώσουμε ἓνα δείγμα τῆς λυρικῆς τέχνης του μὰ γιὰ νὰ δείξουμε κάπως τὴν ἀρμονία καὶ τὴ γλύκα τῆς σκέψης του:

Στὰ χέρια μου ἂν κοιμώσουν ἀπαλὰ
καὶ τὴν ἀνάσα σου ν' ἀκούω μποροῦσα,
μὲς στὸνειρό σου τὸνομά μου ἂν ἔλεγες,
κι ἂν ἔλαμπε στὸ στόμά σου ἓνα γέλιο —
Δὲ θάθελα ἄλλο.

Κι ἂν ὕστερ' ἀπὸ τὴ θερμὴ καὶ σοβαρὴν ἡμέρα
μοῦ ἐδιωχνες τίς βραιὲς τίς ἔγνοιες,
καὶ στὴν καρδιά σου ἀπάνω ἂν ἔγερνα,
καὶ τὸ αὖριο πιά δὲ συλλογιώμουν—

Δὲ θάθελα ἄλλο.

ΓΕΝΟΥΣ ΑΛΛΑΓΗ

Γ.

10) Ἀκόμα πολλά ὀνόματα πραγμάτων ἀπὸ ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ πρὸ εἴτανε στήν ἀρχαία, γίναντε στή νέα ἑλληνικὴ οὐδέτερα καθὼς ταιριάζει πλείοτερο στή φύσιν τους (γιατὶ τῆ ψυχᾷ πράγματα κατὰ φύσιν δὲν εἶναι οὔτε ἀρσενικά, οὔτε θηλυκὰ καὶ γιὰ τοῦτο ὁ Πρωταγόρας τὰ οὐδέτερα τὰ λέει σ κ ε ὅ η) παίρνοντας τὴν ἀντίστοιχο μικρυντικὴ (ὕποκοριστικὴ) τύπο, πρὸς ἀπ' αὐτὴν πολὺ μεταχείρηση ἔχασε τὸ καθαρὸν μικρυντικὸ νόημα κέγινε σκέτη οὐδέτερη κἠτέλληξη λ χ. ὁ=ἡ ἄ τ ρ α κ τ ο ς = τ ὁ ἄ δ ρ ἄ χ τ ι (κ α τ ἄ: τ ὁ ν ῆ μ α), ἡ ἄ η δ ὠ ν= τ ὁ ἄ η δ ὠ ν ι (σάν: τὸ π ο υ λ ι), ἡ ἄ κανθα=τὸ ἀγκάθι (:τὸ κεντρί), ἡ ἄ λως=τὸ ἄλωνι (:τὸ ἄχερο, τὸ σιτάρι), ἡ ἄ μαξα=τὸ ἀμάξι (:τὸ ἄλογον, τὸ κάρρο), ἡ ἄ μπελος=τὸ ἀμπέλι (:τὸ κλήμα, τὸ σταφύλι), ὁ ἄ σκός=τὸ ἀσκή (:τὸ δέσμα), ἡ ἰ κ τίς=τὰ ἰ κ τίδια=τὰ τοῖδια=τὸ ἀτοῖδι (:τὸ ζῶον, τὸ ἀγρίμι), ὁ αὐ λαξ=τὸ ἀβλάκι (:τὸ νερό), ὁ δ ο κ τ ἄ π ο υ ς=τὸ ἀχταπέδι (:τὸ ψάρι, τὸ χάρδαρο κτλ.), ἡ β ἄ λανος=τὸ βελανίδι (:τὸ καρύδι), ὁ β ἄ μ β α ξ=τὸ βαμπάνι (:τὸ νῆμα), ὁ β ο ὤ ς=τὸ βόδι (:τὸ ζῶον, τὸ ζευγάρι), ὁ β ὄ λ ο ς=τὸ βόλι (:τὸ μολύβδι), ἡ γέφυρα=τὸ γεφύρι (:τὸ ποτάμι), ὁ γ ὄ λ λ ο ς=τὸ γυλλάρι (:τὸ ψάρι) ἡ δ ἄ ς=τὸ δαδί (:τὸ ξύλον), ὁ δ α κ τ ὺ λ ο ς=τὸ δακτυλίδι (:τὸ δάκτυλον, τὸ στολίδι), ὁ δ α ὕ κ ο ς=τὸ δαφνί (:τὸ ἀγκούρι, τὸ γεώμηλον), ὁ δ α ὕ λ ο ς=τὸ δαβλί (:τὸ ξύλον), ὁ δ ἔ λ φ ι ν=τὸ δελφίνι (:τὸ ψάρι, τὸ κῆτος), ὁ ἄ δ ἄ μ α ς=τὸ διαμάντι (:τὸ κόσμημα, τὸ κειμήλιον), ἡ δ ἰ κ ε λ λ α=τὸ δικέλλι (:τὸ ἐργαλεῖον, τὸ ἀμπέλι), ὁ ο λ α ξ=τὸ οἰάκι (:τὸ τημόνι), ἡ δ ο κ ῆ ς=τὸ δοκάρι (:τὸ ξύλον), ὁ δ ο δ ὤ ς=τὸ δόντι (:τὸ μάτι), ἡ δ ρ ἄ κ α ι ν α=τὸ δρακόνι (:τὸ ψάρι), ἡ ἑ λ α φ ῆ ς=τὸ λάφι (:τὸ ζῶον, τὸ ἀγρίμι), ἡ δ ο ρ κ ἄ ς=τὸ ζαρκαδί (:τὸ λάφι κτλ.), ὁ ζ ω μ ὶ ς=τὸ ζ ο υ μ ι (:τὸ νερό, τὸ φαγι), ἡ ζ ὠ ν η=τὸ ζωνάρι (:τὸ βρακί), ἡ ζ υ γ ῆ ς=τὸ ζύγι (:τὸ δράμι), ἡ ζ ὕ μ η=τὸ ζυμάρι (:τὸ ψωμί), ὁ θ ἄ λ α μ ο ς=τὸ θαλάμι (:τὸ ψάρι), ὁ θ ρ ὄ ν ο ς=τὸ θρονί (:τὸ κάθισμα), ὁ θ ὕ μ ο ς=τὸ θυμάρι (:τὸ χορτάρι), ὁ ἰ ῆ ρ α ξ=τὸ γεράκι (:τὸ ὄρνις, τὸ πουλί), ὁ κ ἄ λ α θ ο ς=τὸ καλάθι (:τὸ δοχεῖον), ὁ κ ἄ λ α μ ο ς=τὸ καλάμι (:τὸ φυτό), =τὸ καλαμάρι (:τὸ κοντύλι), ἡ κ α λ α μ ῆ ς=τὸ καλαμίδι (:τὸ ὀρμίδι), ὁ κ α λ ἄ π ο υ ς=τὸ καλαπέδι (:τὸ παπούτσι, τὸ πόδημα), ἡ κ ἄ μ ι ν ο ς=τὸ καμίνι (:τὸ πῦρ), ὁ κ ἄ μ α ξ=τὸ καμάκι (:τὸ ἐργαλεῖον), ἡ κ α μ ἄ ρ ο ς=τὸ καμάρι (:τὸ κάγκημα), ἡ κ ἄ μ ε λ λ α=τὸ καμελάφι (ἐντὶς καμελλάκι τὸ φ ἴ σ ω ς ἀπὸ συνεπαρμὸ

τοῦ α ὅ χ ἡ ν) (:τὸ κάλυμμα, τὸ καπέλλο κτλ.), δ κάνναθος=τὸ καννάδι (:τὸ φυτό), δ κάραθος=τὸ καρδί (:τὸ πλεῖο), δ καρκίνος=τὸ καρκινάδι (:τὸ ζῴφι), ἡ κατσίκα = τὸ καστίκι (:τὸ πρόβατο), ἡ κέραμος=τὸ κεραμίδι (:τὸ σπίτι), δ κηρὸς=τὸ κερί (:τὸ φῶς), ἡ κεφαλὴ=τὸ κεφάλι (:τὸ σῶμα), δ κέγχρος=τὸ κέχρι (:τὸ γέννημα), δ κόκκος=τὸ κοκκάρι (:τὸ κρεμμίδι), ἡ κηκίς=τὸ κηκίδι (:τὸ καρύδι), δ κλάδος=τὸ κλαδί (:τὸ φύλλο), ἡ κλεῖς=τὸ κλειδί (:τὸ συρτάρι), δ κλωδὸς=τὸ κλουδί (:τὴ πούλι), δ κλών=τὸ κλωνί (:τὸ φύλλο, τὸ δέντρο), δ κοντὸς=τὸ κοντάρι (:τὸ ἔπλο), ἡ κοπή=τὸ κοπάδι (:τὸ ποῖμνιο), ἡ κοπίς=τὸ κοπίδι (:τὸ μαχαίρι), δ κέρακας=τὸ κοράκι (:τὸ πουλί), ἡ κόρη=τὸ κορίτσι (:τὸ παιδί), δ κορμὸς=τὸ κορμί (:τὸ σῶμα), δ κότσυφας=τὸ κοτσούφι (:τὸ πουλί), δ κώτων=τὸ κουδούνι (:τὸ ζῶο παρὶ τὸ φορεῖ), δ κόκκος=τὸ κουκκί (:τὸ δακρυό), δ cucullus=τὸ κουκούλι (:τὸ σκουλήκι), δ κόλλιξ=τὸ κουλλίκι (:τὸ ψωμί), ἡ κολλύρα=τὸ κολλούρι (:τὸ ψωμί), ἡ cucuma=τὸ κουμάρι (:τὸ ποτήρι), δ κώνωψ=τὸ κουνούπι (:τὸ ζῴφι), ἡ κώπη=τὸ κουπί (τὸ καΐκι), δ κόττος=τὸ κότσι (τὸ κόκκαλο), δ κόφινος=τὸ κοφίνι (τὸ γομάρι), δ κόχλος=τὸ κοχλίδι (τὸ στρεῖδι), δ κράβδατος=τὸ κρεβδάτι (τὸ στρώμα), δ κριὸς=τὸ κριάρι (τὸ πρόβατο), ἡ κριθή=τὸ κριθάρι (τὸ γέννημα), δ κροσσὸς=τὸ κρόσσι (τὸ στολίδι), δ κτεῖς=τὸ χτένι (τὸ μαλλί, τὸ στρεῖδι), δ λάβραξ=τὸ λαβράκι (τὸ ψάρι), ἡ λαγών=τὸ λαγγόνι (τὸ σῶμα), ἡ λάμνα=τὸ λαμνί (:τὸ μέταλλο), δ λόγγος=τὸ λαγγάδι (τὸ ἔρως), δ λάθης=τὸ λαθούρι (τὸ ἔσπριο), ἡ λάγνηος=τὸ λαγήνι (τὸ ποτήρι), δ λέβης=τὸ λεβέτι (τὸ δοχεῖο, τὸ καζάνι), ἡ λεπίς=τὴ λεπίδι (τὸ μαχαίρι), δ λέων=τὸ λιοντάρι (τὸ θηρίον), ἡ λιθὰς=τὸ λιθάδι (τὸ χωρίφι), δ λίθος=τὸ λιθάρι (τὸ χῶμα), δ λίσκος=τὸ λισγάρι (τὸ ἐργαλεῖο), δ λωβὸς=τὸ λουεῖ (τὸ τσίφλιο), δ λῶρος=τὸ λουρί (τὸ σκοινί), δ λόγος=τὸ λογάρι (τὸ χρῆμα κτλ.) δ ἐρυθρεῖνος=τὸ λυθρίνι (τὸ ψάρι), δ ρυτήρ=τὸ λυτάρι (τὸ ἄλεγο. τὸ σκινί), δ λύχνος=τὸ λυχνάρι (τὸ φῶς), ἡ μάγεια=τὸ μάγιο (τὸ γήτευμα), δ ἀμανίτης=τὸ μανιτάρι (τὸ φυτό), δ μαργαρίτης=τὸ μαργαριτόρι (τὸ κόσμημα), δ μαστὸς=τὸ μαστάρι (τὸ βυζί), δ μίτος=τὸ μιτάρι (τὸ χτένι), ἡ μάχαιρα=τὸ μαχαίρι (τὸ ἔπλο), δ μελάνουρος=τὸ μελανούρι (τὸ ψάρι), δ μήνιξ=τὸ μηνίγκι (τὸ ἄφτι), δ μηρὸς=τὸ μέρι (τὸ σῶμα), δ μέρμηγκας=τὸ μερμήγκι (τὸ ζῴφι) ἡ μερίδα=τὸ μερίδιο (τὸ μέρος), ἡ μέταξα=τὸ μετᾶξι (τὸ νῆμα), δ μὺς=τὸ μῦδι (τὸ στρεῖδι, τὸ χάδαρο) δ μόλυθος=τὸ μολύβι (τὸ μέταλλο), δ μέσχος=τὸ μουσκάρι (τὸ πρόβατο), δ γόγγρος=τὸ μουγγρί (τὸ ψάρι), ἡ μούλα=τὸ μουλάρι (τὸ ὑποζύγιον, τὸ χτηνόν) ο μύσταξ =τὸ μουστάκι (τὸ μαλλί)

δ δόμβυξ=τό μπουμπούκι (τό λουλούδι), δ μύρων=τό μυρόνι (τό ψάρι)
 δ μέδιος=τό μέδι (τό κοιλή), η νήσος=τό νησί (τό θρος), δ θυξ=τό
 νύχι (τό δάχτυλο) δ εξύργχος=τό ξερύχι (τό ψάρι), η αξίνη=τό άξι
 νάρι (τό εργαλειο), η εξοδος=τό εξόδι (τό λείψανο), δ ξυρός=τό ξου
 ράφι (τό μαχαίρι), δ εξύπτερος=τό ξυπτέρ: (τό πουλί), η δρμιά=τό δρμι
 δι (τό δίχτι), η δρτυξ=τό δρτύκι (τό πουλί), δ πάγευρος=παγούρι (τό
 στρείδι), δ ταών=τό ταώνι (τό πουλί, τό παγόνι), δ παλίουρος=τό πα
 λιούρι (τό δέντρο, τό φυτό), δ πάλος=τό παλούκι (τό ξύλο), η πανήγυ
 ρις = τό πανηγύρι (τό συμπόσιο), δ πάπυρος =τό παπύρι (τό φυτό), η
 φάτην=τό παχνί (τό ζώο), δ πέπων=τό πεπόνι (τό άγγούρι), η πέρ
 διξ = τό περδίκι, η περιστέρα = τό περιστέρι (τό πουλί), η πηγγή =
 τό πηγγάδι (τό νερό) δ πίθος=τό πιθάρι (τό άγγειό), δ πίνιαξ=τό πινά
 κι (τό φαγ!), δ πνεύμων=τό πλεμόνι (τό σηκώ:ι), η παγίξ=τό πηγίδι
 (τό κόκκαλο), δ πούς=τό πόδι (τό μέλος), δ πόκος=τό ποκάρι (τό μαλλί),
 δ πιλληξ=τό παλληκάρι (τό παιδί), η παγκα=τό παγκάρι (τό τραπέζι),
 δ παντικός=τό παντίκι (τό ζώο), δ ποταμός=τό ποτάμι (τό ρέμα), δ
 pullus=τό πουλί (τό πτηνό), δ πρίνος=τό πρινάρι (τό φυτό, τό δέντρο)
 δ πρίων = τό πριόνι (τό εργαλειο), οί προγονοί=τά προγόνια (τά
 παιδιά) δ πύξος = τό πυξάρι (τό δέντρο), η δώρα = τό πωρικόν (τό
 μήλο, τό κάστανο, κτλ) η ράδος=τό ραδί (τό ξύλο), η ραφανίς=τό
 ρεπάνι (τό γεώμηλο, τό καρῶτο κτλ.), η ρίνη=τό ρινί (τό εργαλειο), δ
 δ ροδος=τό ρόδι (τό γέννημα), δ ρέδινοθος=τό ρεδίθι (τό δσπριο), δ
 ρούς=τό ρούδι (τό σουμάκι), δ ρώθων=τό ρωθούνι (τό μάτι), η δρυ
 ζα=τό ρύζι (τό γέννημα), η σιγών=τό σαγόνι (τό πρόσωπο), δ σάκ
 κος=τό σακκί (τό πικνί), δ σίχλος=τό σάλιο (τό φτύσμα, η σανίς=τό
 σανίδι (τό πάτωμα), δ σάπων =τό σαπούνι (τό νερό), δ σάραξ=τό σα
 ράκι (τό ζώφι, τό έντομο), δ καψάκης=τό σαψάκι (τό δοχείο), η σε
 μίδαλις=τό σιμιγδάλι (τό άλεύρι), η σινδών=τό σεντόνι (τό στρώμα) δ
 συνόδους=τό συνέδι (τό ψάρι), δ σίτος=τό σιτάρι (τό άλέβρι, τό γέννημα
 κτλ), δ σίφων=τό σιφούνι (τό νερό), η ακανθίς = τό σκαθί (τό πουλί), δ
 σκορπίος=τό σκορπίδι (τό ψάρι), δ σκώληξ=τό σκουλήκι (τό ζουζούφι,
 δ σκόμβρος=τό σκουμπρι (τό ψάρι), δ σκόλλυς=τό σκουλλί (τό λινάρι),
 η scutella=τό σκουτέλι (τό πιάτο), δ σμάραγδος=τό σμαράγδι (τό στο
 λίδι), δ έσμός = τό (ά)σμάρι (τό μελισσι), δ σμίλαξ = τό σμιλάγκι
 (τό χορτάρι), δ σωλήν=τό σουληνάρι (τό ύαλι, τό μολύβι, τό σίδερο
 κτλ.), η σπάθη=τό σπαθί (τό δπλο), δ άσπάραγος=τό σπαράγκι
 τό χόρτο), δ σταυρός=τό σταβρί (τό σῶμα) δ ίστοβοεύς=τό σταβάρι
 τό γυννί, τό άλέτρι) η σταφυλή=τό σταφύλι (τό κλήμα κτλ). δ σά-

χυς=τό στάχι (τό σιτάρι κτλ.), δ στόμαχος=τό στομάχι (τό ἔντερο), (τό σπλάχνον, τό στόμα) δ σύαξ=τό συάκι (τό ψάρι), δ σφένδαμος=τό σφεντάμι (τό δέντρο), δ σπόνδυλος=τό σφεντύλι (τό ἄδράχτι), δ σπόγγος=τό σφουγκάρι (τό ψάρι, τό παννί) ἢ σφῦρα=τό σφυρί (τό ἐργαλεῖον), δ σχοῖνος=τό σκοινί (τό νῆμα), δ σιταγήν=τό ταγηνάρι (τό πουλί), δ ἑταῖρος=τό ταίρι (το ζεβγάρι), δ τάκων=τό τακούνι (τό παπούτσι), ἢ τάζις=τό ταξίδι (τό καταβάσι), δ τάπης=τό ταπί (το στρώμα, τό πέφκι = ἐπέχιον), ἢ τραγωῖα=τό τραγοῦδι (τό ἄσμα), δ τράγος = το τραγί (τό ζῶον), ἢ τράπεζα = τό τραπέζι (τό ἐπιπλο), δ τρίβολος = τό τριβόλι (τό κεντρί) ἢ τρίγλη=τό τριγλί (το ψάρι ἢ τριόδος=τό τριόδι το μονοπάτι), δ τροπος = το τροπάριον (τό ἄσμα) ἢ τρυγών = τό τρυγόνι (τό πουλί) ἢ θαλος = το γυαλί (το παράθυρον), ἢ γυνίς = το γυνί (το ἄλετρι), δ φάγρος το φαγγρί (το ψάρι, το γ ἀπ' το μουγγρί= γογγρί, δ φαιλόντης = τό φαίλινι (το φρέμα), ἢ φάλαγξ = τό φαλάγγι (τό ξύλο, τό στήριγμα), δ φέρτος = τό φορτίον (τό σάγμα, τό ὑποζύγιον κτλ.), δ φανός=τό φανάρι (τό ψῶς), δ φάσθλος = το φασόλι (τό ὀσπριο), δ ὄρις=τό ὄρι (τό σερπετό), ἢ offella=τό φελλί (τό ψωμί), δ φελλός=τό φελλάρι (τό σιούμπωμα, κι ἀπ' τὰ δίχτια: τό μολύδι), ἢ θήκη=τό θηκῆρι (τό μπαχαρί), δ φλοῦς (Ἡ συχ.)=τό φλούδι (τό τσέφλιο), δ χλωρίων=τό φλώρι (τό πουλί), δ φόνος=τό φονικό (τό κακό), ἢ φρυγός=τό φρύδι (τό μάτι), ἢ πτυάς=τό φτυάδι (τό φίδι, τό σερπετό), ἢ χάλαζα=τό χαλάζι (τό νερό), δ χάλιξ=τό χαλίκι (τό κοτρώνι), δ χαλινός=τό χαλινάρι (τό καπίστρι), δ χάνδαξ=τό χαντάκι (τό ρέμα), δ χάνος=τό χάνι (τό ψάρι), ἢ ἔγχελυσ=τό χέλι (τό ψάρι, τό φίδι), ἢ χελιδών=τό χελιδόνι (τό πουλί), ἢ χεῖρ=τό χέρι (τό σῶμα, τό μέλος), ἢ χιών=τό χιόνι (τό νερό), δ χνούς=τό χνούδι (τό δέρμα), δ χέρτος=τό χορτάρι (τό φυτό, τό λάχανον, τό δέντρο κτλ) ἢ χώνη=τό χουνί (τό ποτήρι, τό μπουκάλι κτλ.), δ χῶρος=τό χωράφι (τό σιτάρι κτλ. τό ἀμπέλι κτλ.) ἢ ψαλῖς = τό ψαλίδι (τό μπαχαρί) δ ψάρ=τό ψαρόνι (τό πουλί), δ ψωμός=τό ψωμί στό ἄλῆθρι, τό φαγι κτλ.)

Ἀπό τουταῶν ποῦ εἶναι τὰ ἐνεήντα ἑκατοστά τοῦ ὅλου, ὅσο καί νά εἶναι λιγιστά ὡς πρός ἄλλῃν τό λεξικό θησαυρό της νεοελληνικῆς, φαίνεται κάποια ὁρμή τοῦ λαοῦ μας νά οὐδετερώνει τό γραμματικό γένος. Αἰτία αὐτοῦ δὲν εἶναι βέβαια, ὅπως θελήσανε νά ποῦνε, πῶς τάχα αὐταπέφτοντας τό φρόνημα τοῦ λαοῦ ἀρχίνησε νὰρέζεται σὲ μικρά καί ταπεινά, πράγματα ὀλότελα μπόσικα κι ἀνεπισημονικά. Ἀφουνοῦ αἰτία εἶναι ἡ γλωσσική ὁρμή τοῦ νεότερου νοῦ νά ξεδιαλύνει ὅλα τὰ

πάντα ; Ήπως λοιπόν ελα τάρχατα δικατάληχτα ξεδιαλύνοντας τό κάθε γένος και μέ ξεχωριστή κατάληξη (πρβλ. ἀρχ. ὁ και ἡ χέρσορ, ινσελλ. ὁ χέρσορ, ἡ χέρση· ὁ και ἡ ἀπαίς ; ὁ ἀπαίδος ἡ ἀπαίδη κτλ.) ἔστι και τὰ οὐσιαστικά, πού δὲν τοὺς ξάνοιγε φυσικό γένος, ἄψυχα και κατώτερα ἔμψυχα, μετ' αὐτοῦ εἶχε τὴν ξεχωριστὴ χάρη ἡ γλώσσα του νῆκει γιὰ δάφτα και ἰδιαίτερο γραμματικό τύπο, τὸ οὐδέτερο γένος, πού λίγες ἀπ' τὶς νεότερες γλώσσες ἔχουνε, προσπίθνε με κάθε τρόπο νὰ φέρε; ἔλα τὰ τέτοια σίφτὸ τὸ γένος, πού τοὺς ταιριάζει, και δρίτκοντες τοὺς μικρυντικούς (ὕποκριστικούς) τύπους, πού τὸ γραμματικό γένος τους εἶτανε ἔτσιμο οὐδέτερο, και τὸ μικρυντικό τους νόημα στὰ πιότερα σκοτισμένο ἀπ' τὴν τρεβή, προτίμνε ἀφτοὺς τοὺς τύπους, που ἔρχούτανε στὸ σκοπὸ του καλύτερα. Ἡ δουλειὰ ἀφτὴ ἀρχίνησε ἀπ' τὴν Κοινή ἀκόμα.

11). Πολλὰ οὐσιαστικά στήν ἀρχαία ἑλληνική εἶχανε διπλὸ γένος εἴτε ἀπὸ χώρα σὲ χώρα εἴτε και στήν ἴδια χώρα ἑλότελα, λ.χ. ὁ και ἡ λιμός, ὁ και ἡ σταμόνος, ὁ και ἡ θήξ, ὁ και ἡ θωλός, ὁ και ἡ πρίνος, ὁ και ἡ ἀσπάλαθος, ὁ και ἡ βιάτος, ὁ και ἡ δρίγανος, ὁ και τὸ σκότος, ὁ και τὸ θάμβος, ἡ νάπη και τὸ νάπος, ἡ βάυνη και ὁ βαῦνος, ὁ βίοτος και ἡ βιστή, ὁ μοτὲς και ἡ μοτή κτλ. Σύγκρινι τὰ δικά μας : ὁ ζάχαρης και ἡ ζάχαρη, ὁ σουγιάς και ἡ σουγιά, ὁ πλάτανος και τὸ πλατάνι, ὁ πέφκος και τὸ πέφκο, ὁ ἔλατος και τὸ ἔλατο, ὁ κρίνος και τὸ κρίνο, ὁ ποταμός και τὸ ποτάμι. ὁ και τὸ βίος, ὁ και τὸ βύθος, ὁ και τὸ ρίγος. κτλ.

12) Κατ' ἀναλογία τῆς ἀρσενικῆς δειχτικῆς ἀντωνυμιᾶς εἶπανε στὸ δουϊκὸ και τὴ θηλυκὴ: τούτω, τούτοις κτλ. ἀντὶς ταύτα, ταύταις κτλ. τῶδε, τοῖνδε ἀντὶς τάδε ταῖνδε κτλ.

Σύγκρινι τὰ νεολληνικά : δῶσε στὰ παιδιά τὸ φαγί τους (ἀρσεν.)

Τὰ ἴδια και τὸ ἀρθρο πού εἶναι ἓνα εἶδος ἀντωνυμία τὸ εἶπανε στὸ δουϊκὸ τὸ χεῖρε ἀντὶς τὰ χεῖρε κτλ. Σύγκρινι και τὰ δικά μας οἱ γυναικες σάν τὸ οἱ ἀντρες κτλ. και τοὺς παιδιοὺς (Πάνορμο) ἀντὶς τῶν παιδιῶν.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Γλαύκου Ἀλιθέροη : «Κρινάκια τοῦ Γιαλοῦ» (Β΄ ἔκδοσις)—«Ὁ Γυμνὸς ἄνθρωπος», Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Γλαῦκος», Κύπρος 1924.

Ἄλκη Θρύλου : «Σολωμὸς—Κωστής Παλαμᾶς», Ὅμιλίες ποῦ δόθηκαν τὴν ἀνοιξὴ τοῦ 1923 στὴ σειρὰ τῶν διαλέξεων τοῦ «Συνδέσμου τῶν Ἑλληνίδων ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικὸς», Ἀθήνα 1924.

Ἰωάν. Μ. Παναγιωτόπουλου : «Τὸ βιβλίον τῆς Μιράντας», Ποιήματα. Ἐκδοσις περιοδικοῦ «Νέα γράμματα», Ἀθήνα 1924.

Σπύρου Μ. Καμηλλέρη : «Πρὸς τὸ Φῶς», Ποιήματα. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀθηνά», Ἀθήναι 1924.

Α. Π. Ταγκόπουλου : «Δυὸ Ἀγάπες», Ἀθηναϊκὸ μυθιστόρημα. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Χαραυγὴ», Ἀθήνα 1924. Τιμὴ δρχ. 10

Βοκκάμιον : «Ἐκλογαὶ ἀπὸ τοῦ Δεκαήμερου», Μεταφρ. Γερμ. Σπαταλά. Ἐκδοσις «Χαραυγῆς», Ἀθήνα 1924. Τιμὴ δρχ. 12

Ἰβάν Τουργκένιεφ : «Τὸ ραντεβού», διήγημα. «Ἰάκωβος Πασέγκωφ», μυθιστόρημα. Ἐκδοσις Χαραυγῆς. Ἀθήνα 1924. Δρχ. 10.

Τυμφορηστοῦ : «Δυὸ Ψυχές», Ρωμάντισ. Ἐκδοσις Χ. Γανιάρη, Ἀθήνα 1924.

Jean Richerin : «Τὰ τραγούδια τῆς Μιάρκας» (Μετ. Ν. Πετιμεζᾶ —Λαύρα) Ἐκδ. «Παντογνώστου», Ἀθήναι 1924. Τιμὴ δρχ. 12.

ΔΙΟΡΘΩΜΑΤΑ

Στὰ ποιήματα τοῦ Πάνου Ταγκόπουλου, ποὺ δημοσιεύονται στίς πρῶτες σελίδες αὐτοῦ τοῦ τεύχους, μείνανε ἀπὸ τυπογραφικὴ ἀδελφία τὰ παρακάτω λάθη :

Σελ. 324, Στίχος 13. Ἀντί: Μὰ ὁ κεραυνὸς καθὼς λαμπάδισε,

Μὰ ὁ κεραυνὸς καθὼς λαμπάδισε.

Σελ. 325, Στίχος 9. Ἀντί: ὦ Ἐσὺ, τοῦ χρόνου μου ἀντιλάρισμα,

ὦ! Ἐσὺ, τοῦ πόνου μου ἀντιλάρισ

“ΣΤΟ ΓΥΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΠΙΜΑΣ,”

Νέο ποιητικὸ βιβλίον

τοῦ ΡΗΓΓ ΓΚΟΛΦΗ

Τυπώνεται καλλιτεχνικὰ ἀπὸ τὸν ἑκδοτικὸ Οἶκο Ἰ. Σιδέρη, καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ σὲ λίγες βδομάδες.